

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2024-

Nr. (14)-D8(E)-

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

Aplinkos ministerija pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 28, 31, 35, 36, 37, 40, 42, 43, 46, 48, 49, 53, 60, 65, 66, 67, 73, 74, 75, 79, 80, 92, 93, 94, 98, 99, 100, 104, 106, 108, 124, 134, 139 straipsnių ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – SŽNSĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau kartu – Įstatymų projektai).

SŽNSĮ projektą parengti paskatinusios priežastys – visuomenė suinteresuota, kad ūkinės ir (ar) kitokios veiklos apribojimai būtų proporcingi, atitiktų aplinkos apsaugos tikslus ir skatintų darnų teritorijų vystymą. Siekiant spręsti teisinio reguliavimo ir jo praktinio taikymo problemas, parengtas SŽNSĮ projektas.

SŽNSĮ projekto tikslas – suderinti visuomenės ir ūkio subjektų interesus dėl biologinės įvairovės išsaugojimo, žemės naudojimo, ūkinės veiklos vykdymo galimybių, aiškiau reglamentuoti specialiųjų žemės naudojimo sąlygas ir nuostatas, susijusias su šių sąlygų taikymu.

SŽNSĮ projekte sprendžiamos problemos

– Kai kurios Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme (toliau – SŽNSĮ) įtvirtintos sąvokos ir nuostatos nesuderintos su kituose teisės aktuose vartojamomis pasikeitusiomis sąvokomis ir nuostatomis;

– trūksta teisinio reguliavimo valstybinių kultūrinių rezervatų buferinės apsaugos zonose, kultūriniuose draustiniuose, kultūros paveldo objektų teritorijose, kultūros paveldo vietovėse ir (ar) jų apsaugos zonose;

– SŽNSĮ yra nustatytų neproporcingų ūkinės ir (ar) kitokios veiklos apribojimų, didesnių nei būtina SŽNSĮ nurodytų teritorijų dydžių;

– yra teisinio reguliavimo spragų dėl trūkstamų apsaugos zonų ir (ar) jose taikomų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos.

SŽNSĮ projektu siūloma:

– Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir apibrėžtumo, patikslinti kai kurias SŽNSĮ nuostatas jas suderinant;

– numatyti priemones, sudarančias sąlygas dvarų nekilnojamojo kultūros paveldo valdytojams išsaugoti dvarų paveldo objektų teritorijų vientisumą; užtikrinti valstybinių kultūrinių rezervatų apsaugą; kultūrinio kraštovaizdžio apžvalgą kultūriniuose draustiniuose; riboti urbanistinę plėtrą paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose;

– mažinti vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų dydžius; tobulinti gruntinių geodezinių ženklų apsaugos zonų reglamentavimą; nustatyti mažesnę melioracijos griovių apsaugos zoną miško žemėje;

– pašalinti teisinio reguliavimo spragas dėl geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonų; nustatyti apsaugos zoną 220 kV įtampos oro linijoms, naftos perdavimo įrenginių, su jais susijusių įrenginių ir (ar) statinių, būtinų šiai veiklai vykdyti, apsaugos zoną, praeinamų kolektorių apsaugos

- zoną; požeminių kabelių linijos apsaugos zonos ribas nustatyti atsižvelgus į šių linijų įtampą;
- atsisakyti kai kurių nepagrįstų ir neproporcingų apribojimų, nustatyti mažiau ūkinę ir (ar) kitokią veiklą ribojančias nuostatas: suteikti galimybę lankytis valstybiniuose rezervatuose mokslo tiriamaisiais, mokomaisiais ir pažintiniais tikslais; nustatyti papildomas sąlygas, kada didelės tikimybės potvynių grėsmės teritorijose galima statyti statinius ir įrengti įrenginius; leisti arčiau kaip 50 m nuo pakrantės apsaugos juostos statyti kempingus, su vandens sportu susijusius inžinerinius statinius, pritaikytus viešam lankymui; numatyti išimtį draudimui paviršiniuose vandens telkiniuose įrengti salas ir atviras sąvartas; paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostoje nustatyti papildomas išimtis draudimui vykdyti žemės darbus, keisti kranto liniją, reljefą ir žemės paviršių, įrengti laiptus, esančių sodybų pastatų naudojimui reikalingus inžinerinius įrenginius, paviršinių nuotekų valymo įrenginius, kai esama nuotekų tvarkymo sistema neturi valymo įrenginių, kuriems įrengti nepakanka vietos už paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos;
- siekiant pagerinti dirvožemio ir biologinės įvairovės būklę – nustatyti apribojimus paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose arti statesniuose kaip 15 laipsnių šlaituose ir arčiau kaip 1 metras nuo tokio šlaito viršutinės briaunos, paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostoje – vykdyti plynuosius ir atvejinius miško kirtimus;
- siekiant išsaugoti šalies paviršinių vandens telkinių aplinką ir natūralų kraštovaizdį, – nustatyti griežtesnius statybos ribojimus paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose;
- atlikti būtinus redakcinius pakeitimus.

Priemonių sąnaudos

Įgyvendinant SŽNSĮ projektą, valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

Nauda visuomenei

Įgyvendinus SŽNSĮ projektą, teisinis reguliavimas aiškiau reglamentuos SŽNSĮ nurodytas teritorijas ir jose taikomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, bus ištaisytos keičiamo įstatymo (SŽNSĮ) spragos, patikslintas SAZ teisinis reguliavimas taps aiškesnis ir nuoseklesnis, sudarys palankesnes sąlygas verslui.

Išsamiau SŽNSĮ projekte planuojamus pakeitimus paskatinusios aplinkybės ir keitimo argumentai pateikti aiškinamajame rašte.

Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas parengtas suvienodinant teisinį reglamentavimą su SŽNSĮ projekto nuostatomis.

Įstatymų projektai neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, Europos Sąjungos teisės reikalavimams, neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų. Įstatymų projektai nenotifikuotini Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Priėmus Įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma, naujų teisės aktų priimti nereikės, reikės pakeisti aiškinamajame rašte išvardytus teisės aktus.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. SŽNSĮ projektu siūlomos sąvokos suderintos su Valstybine lietuvių kalbos komisija.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Įstatymų projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų pokytis nevertinamas, nes SŽNSĮ projektu nėra naujai nustatomi, keičiami ar naikinami įpareigojimai ūkio subjektams.

Įstatymų projektai neturi įtakos korupcijai.

SŽNSĮ projektas derintas jį paskelbus Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS Nr. 23-2050(2)), taip informuojant visuomenę ir suinteresuotas institucijas apie parengtą teisės akto pakeitimą ir siūlomus pakeitimus.

Pirmas SŽNSĮ projekto derinimas vyko 2023 m. vasario mėnesį. SŽNSĮ projektas teiktas Teisingumo ministerijai, Energetikos ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Kultūros ministerijai,

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Finansų ministerijai, Susisiekimo ministerijai, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Krašto apsaugos ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Specialiųjų tyrimų tarnybai, Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Valstybinei miškų tarnybai, Valstybinių miškų urėdijai.

Energetikos ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Socialinės apsaugos ministerijos SŽNSĮ projektą derino be pastabų, Valstybinių miškų tarnyba išvadų nepateikė. Į dalį Vidaus reikalų ministerijos pateiktų pastabų atsižvelgta rengiant Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 8, 51, 53, 140, 141 straipsnių, 2 ir 4 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą.

SŽNSĮ projektui pastabų ir pasiūlymų pateikė Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos verslo asociacija ir asociacija „Investors‘ Forum“, Aplinkosaugos koalicija, Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija, Lietuvos miškininkų sąjunga, Lietuvos miškų ūkio rūmai, Sūduvos medžiotojų sąjunga ir Lietuvos medžiotojų sąjunga „Gamta“, Pagirių bendruomenė „Medeina“, UAB „Homanit Lietuva“, Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, AB „Energijos skirstymo operatorius“, AB „Vilniaus šilumos tinklai“, AB Litgrid, AB „Orlen Lietuva“, privatūs asmenys. Į dalį pateiktų pastabų atsižvelgta.

Pažymėtina, kad dėl didelio kiekio derinusių institucijų pastabų ir naujų pasiūlymų SŽNSĮ projektas 2023 m. rugsėjo mėnesį teiktas derinti pakartotinai.

SŽNSĮ projektas pateiktas pakartotinai derinti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Energetikos ministerijai, Finansų ministerijai, Krašto apsaugos ministerijai, Kultūros ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Susisiekimo ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Teisingumo ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Specialiųjų tyrimų tarnybai, Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Valstybinei miškų tarnybai, Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacijai, Aplinkosaugos koalicijai, Lietuvos miškų ūkio rūmams, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmams.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Socialinės apsaugos ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Vidaus reikalų ministerija SŽNSĮ projektą derino be pastabų, Valstybinių miškų tarnyba išvadų nepateikė.

SŽNSĮ projektui pastabų ir pasiūlymų pateikė Žemės ūkio, Susisiekimo, Energetikos, Finansų, Kultūros, Teisingumo ministerijos, Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Aplinkosaugos koalicija, Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija, Lietuvos miškų ūkio rūmai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacija, ESO, Lietuvos vandens tiekėjų asociacija, UAB „IGNITIS RENEWABLES“, AB „Vilniaus šilumos tinklai“, AB Litgrid, Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, Pagirių bendruomenės „Medeina“ ir „Gluosnis“.

Į Kultūros ministerijos, Finansų ministerijos pastabas atsižvelgta. Į dalį Teisingumo ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Energetikos ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pastabas atsižvelgta, pastabos aptartos darbo tvarka, SŽNSĮ projektas patikslintas. Dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta, parengta derinimo pažyma.

Su Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Aplinkosaugos koalicijos, Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacijos, Lietuvos miškų ūkio rūmų, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų atstovais pastabos aptartos pasitarimuose, SŽNSĮ projektas iš dalies patikslintas. Argumentai dėl SŽNSĮ projektui pateiktų pastabų ir pasiūlymų, dėl kurių nesutarta darbo tvarka arba į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, pateikti derinimo pažymoje.

Įstatymų projektai ir susiję dokumentai pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai 2023 m. gruodžio 8 d. (TAIS Nr. 23-2050(3), 23-12632(2)).

2024 m. kovo 4 d. gauta Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvada. Įstatymų projektai ir susiję dokumentai pataisyti pagal gautas pastabas: atsisakyta teikti anksčiau teiktą derinti Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, dėl galimo valstybės biudžeto lėšų panaudojimo atsisakyta keisti didelę dalį SŽNSĮ straipsnių, atsižvelgta į kitas gautas pastabas ir pasiūlymus. Derinimo pažymoje pakartotinai pateikti argumentai dėl SŽNSĮ projektui pateiktų

pastabų ir pasiūlymų, dėl kurių nesutarta darbo tvarka arba į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies (išskyrus pasiūlymus, pateiktus SŽNSĮ straipsniams, kuriuos atsisakyta keisti).

Įstatymo projektus parengė Aplinkos ministerija kartu su Energetikos ministerija, Kultūros ministerija, Susisiekimo ministerija ir Žemės ūkio ministerija.

SŽNSĮ projektą rengė Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos politikos grupė (grupės vadovas Algirdas Klimavičius, tel. +370 686 17 295, el. p. algirdas.klimavicius@am.lt, vyresnioji patarėja Justina Čunderova, tel. +370 695 43 220, el. p. justina.cunderova@am.lt); Taršos prevencijos politikos grupė (grupės vadovas Vitalijus Auglys, tel. +370 686 46 087, el. p. vitalijus.auglys@am.lt, vyresnioji patarėja Donata Pipiraitė-Vališkienė, tel. +370 687 25 786, el. p. donata.valiskiene@am.lt, patarėja Valentina Tuskenytė, tel. +370 695 86 821, el. p. valentina.tuskenyte@am.lt, patarėja Tatjana Zabulienė, tel. +370 695 34 215, el. p. tatjana.zabuliene@am.lt, patarėjas Kastytis Gedminas, tel. +370 618 30134, el. p. kastytis.gedminas@am.lt); Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupė (vyresnioji patarėja, vykdanči grupės vadovo funkcijas, Algė Staniūnaitė-Tonkich, tel. +370 695 17731, el. p. alge.staniunaite-tonkich@am.lt, vyresnioji patarėja Rūta Brazdžiūnienė, tel. +370 616 55061, el. p. ruta.brazdziuniene@am.lt); Energetikos ministerijos Energetinio saugumo grupė (grupės vadovas Dainius Bražiūnas, tel. +370 699 07 102, el. p. dainius.brazionas@enmin.lt, patarėja Giedrė Šeškevičienė, tel. +370 602 46 864, el. p. giedre.seskeviciene@enmin.lt); Kultūros ministerijos Kultūros paveldo politikos grupė (patarėjas Gintaras Džiovenas, tel. +370 608 46 011, el. p. gintaras.dziovenas@lkm.lt); Susisiekimo ministerijos Infrastruktūros plėtros grupė (patarėja Asta Balevičiūtė, tel. +370 660 31985, el. p. asta.baleviciute@sumin.lt); Žemės ūkio ministerijos Melioracijos, žemės ūkio žemės ir infrastruktūros departamento Melioracijos ir infrastruktūros skyrius (vyriausioji specialistė Loretta Grigaitienė, tel. +370 620 41 285, el. p. loreta.grigaitiene@zum.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 28, 31, 35, 36, 37, 40, 42, 43, 46, 48, 49, 53, 60, 65, 66, 67, 73, 74, 75, 79, 80, 92, 93, 94, 98, 99, 100, 104, 106, 108, 124, 134, 139 straipsnių ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas, 14 lapų.

2. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 28, 31, 35, 36, 37, 40, 42, 43, 46, 48, 49, 53, 60, 65, 66, 67, 73, 74, 75, 79, 80, 92, 93, 94, 98, 99, 100, 104, 106, 108, 124, 134, 139 straipsnių ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 15 lapų.

3. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.

4. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

5. Aiškinamasis raštas, 22 lapai.

6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.

7. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 28, 31, 35, 36, 37, 40, 42, 43, 46, 48, 49, 53, 60, 65, 66, 67, 73, 74, 75, 79, 80, 92, 93, 94, 98, 99, 100, 104, 106, 108, 124, 134, 139 straipsnių ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto antikorporcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.

8. Derinimo pažyma, 30 lapų.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas